FELJTON

Torinsko platno i Veo iz Manoppella kao dokazi smrti i uskrsnuća Isusa Krista (4/6)

TORINSKO PLATNO I DR. SC. DARKO PERIŠA / FOTO: VATICAN MEDIA/PRIVATNI ARHIV DARKA PERIŠE

U četvrtom nastavku (od ukupno šest) feljtona o Torinskom platnu i Svetom Licu na velu iz Manoppella – koji objavljujemo na mrežnim stranicama Hrvatske katoličke mreže (HKM) i Informativne katoličke agencije (IKA) – razgovaramo s predavačem s Odjela za povijest Hrvatskog katoličkog sveučilišta, arheologom dr. sc. Darkom Perišom (51), koji se u svojoj karijeri, među ostalim, bavio proučavanjem i kršćanskih relikvija.

18.09.2021. / 13:00 / Ivan Matić

NAJČITANIJE VIJESTI
1 Dirljiva molitva ovog malog dječaka nadahnula je fratra i obnovila mu vjeru
2 Krunica donosi duhovnu, ali i tjelesnu dobrobit za vas!
3 Najveći mozaik sv. Franje Asiškog na svijetu nalazi se u Hercegovini
4 Sveta Faustina Kowalska
5 Rastava se događa u svim onim odnosima u kojima smo mi ili drugi postali okorjeli i tvrdoglavi
PROČITAJ VIŠE

VEZANI ČLANCI
Torinsko platno i Veo iz Manoppella kao dokazi smrti i uskrsnuća Isusa Krista (6/6)
Torinsko platno i Veo iz Manoppella kao dokazi smrti i uskrsnuća Isusa Krista (5/6)
Torinsko platno i Veo iz Manoppella kao dokazi smrti i uskrsnuća Isusa Krista (3/6)

Predavanje Darka Periše na HKS-u 2016. godine / Foto: Hrvatsko katoličko sveučilište (HKS)

DARKO PERIŠA, arheolog: Ako je u Torinskom platnu bilo umotano tijelo Isusa Krista poslije smrti, onda se nastanak trodimenzionalnog otiska ljudskog lika na tom platnu može objasniti samo i isključivo Kristovim uskrsnućem

Darko Periša već dvanaest godina predaje u visokoškolskoj nastavi, a Kristove relikvije, s naglaskom na Torinsko platno, proučavao je iz perspektive arheologa, ali i iz perspektive vjernika-kršćanina. Primjerice, 14. travnja 2016. godine je na Hrvatskom katoličkom sveučilištu održao javno predavanje na temu „Raspeti na Torinskom platnu" pri čemu je iznio niz detalja koji govore u prilog autentičnosti Torinskog platna.

Zanimalo me je kako se kršćanskoj umjetnosti zna za izgled lika Isusa Krista

Gospodine Periša, kad ste se počeli profesionalno, kao znanstvenik, a ne samo kao katolički vjernik, zanimati za Isusove relikvije?

U okviru kolegija „Povijest i arheologija" koji predajem studentima povijesti, psihologije i sociologije na Hrvatskom katoličkom sveučilištu osvrnem se i na Torinsko platno. Tako je došlo do javnog predavanja s naslovom „Raspeti na Torinskom platnu". Kao vjerojatno svakoga, i mene je zanimalo kako se u kršćanskoj umjetnosti zna za izgled lika Isusa Krista. Međutim, kada sam bio mladić pristup informacijama bio je drukčiji i sporiji nego danas, tako da odgovor nisam odmah našao, iako sam se rano počeo baviti arheologijom i poznavao sam više katoličkih svećenika i redovnika. Dobro se sjećam da sam za Torinsko platno ili *Mandylion* prvi put saznao kao dvadesetogodišnjak početkom rujna 1990. kada sam kupio drugo izdanje knjige ili udžbenika „Kršćanska arheologija" od Đure Baslera, uglednog arheologa upravo na polju starokršćanske arheologije, kojeg sam, usputno rečeno, imao čast upoznati. Upravo sam taj dan izašao s odsluženja vojnog roka u Sarajevu i spremao se za studij arheologije u Zagrebu. Nisam ništa znao o Torinskom platnu i u tome sam udžbeniku, tijekom putovanja vlakom, pročitao da je upravo to platno utjecalo na oblikovanje Kristovog lika u umjetnosti, potaknulo nastanak legende o Veronikinom rupcu, ali da se slika na Torinskom platnu smatra vjernom slikom Krista. No na koji način je to bila Kristova vjerna slika, nije bilo pojašnjeno. To me je samo zbunilo. Ubrzo sam u Zagrebu upoznao arheologinju Zdenku Dukat, specijalisticu za antičku numizmatiku. Ona mi je rekla da vjeruje u autentičnost Torinskog platna kao pogrebne plahte u koju je Isus bio umotan poslije smrti, i kao arheologinja i kao vjernica. Nepobitan dokaz za nju upravo su bili otisci kovanog rimskog novca na očnim kapcima Raspetoga prikazanog na platnu. Novac pripada caru Tiberiju, pod čijom je vlašću Isus ubijen, a radi se o seriji koja je kovana za Judeju, dakle bez prikaza ljudskog lika. Tada sam se počeo sve više zanimati za Torinsko platno.

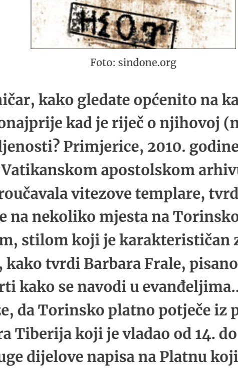

Foto: sindone.org

Kao cijenjeni arheolog i povjesničar, kako gledate općenito na katoličke relikvije, ponajprije one vezane uz osobu Isusa Krista, ponajprije kad je riječ o njihovoj (ne)vjerodostojnosti odnosno znanstvenoj i povijesnoj utemeljenosti? Primjerice, 2010. godine talijanska arheologinja i povjesničarka te istraživačica u Vatikanskom apostolskom arhivu dr. sc. Barbara Frale (rođena 1970.), koja je, među ostalim, proučavala vitezove templare, tvrdila je da je uspjela računalnim putem analizirati riječi napisane na nekoliko mjesta na Torinskom platnu i da su iste pisane na grčkom, latinskom i aramejskom, stilom koji je karakterističan za područje Bliskoga istoka u 1. stoljeću. U jednom dijelu teksta, kako tvrdi Barbara Frale, pisanog grčkim, stoji „skinut u devet sati", što je vrijeme Isusove smrti kako se navodi u evanđeljima… Dakle, Barbara Frale je posve sigurna, a i iznosi i druge dokaze, da Torinsko platno potječe iz prvih trideset godina 1. stoljeća naše ere, iz Jeruzalema, u vrijeme cara Tiberija koji je vladao od 14. do 37. godine poslije Krista. Ona navodi da su dešifrirali i neke duge dijelove napisa na Platnu koji se odnose na ukop čovjeka po imenu Yeshua Nazarani – Isus Nazarećanin…

Kršćanske pa tako i katoličke relikvije nisu kršćanima temelj njihove vjere, nego je to Biblija, a posebno unutar nje evanđelja. Međutim, relikvije mogu pojedinim vjernicima biti potvrda i svjedočanstvo njihove vjere, čak i snažan poticaj za obraćenje. To je posebno slučaj s Torinskim platnom, koje je jedina kršćanska relikvija iz Kristovog doba, ne računajući sam Kristov grob, u čiju autentičnost uopće ne sumnjam, ako nekome nešto znači moje mišljenje. Za druge relikvije – kalež na Posljednjoj večeri (Sveti gral), čavle kojima je Isus bio prikovan, srebrnjaci kojima je Juda bio nagrađen za izdaju, kocke kojima su se rimski vojnici kockali ispod raspetog Krista za njegovu odjeću – to se ne može dokazati. Oni su u sferi isključivo religijskog nadahnuća. To vrijedi i za drvo križa koji je našla sveta Jelena Križarica, majka cara Konstantina Velikoga u Jeruzalemu, čak tri stotine godina poslije Kristovog razapinjanja, a za koji se vjeruje da je upravo na tom križu Isus razapet. Vrh koplja koji se čuva u Beču, a za koji se vjerovalo da je upravo njime proboden Isus na križu (od strane rimskog vojnika Longina), pouzdano nije rimska nego karolinška izrađevina, dakle, iz mnogo kasnijeg doba. Evanđelisti ne samo da spominju nego i naglašavaju da je Isus poslije smrti i prilikom pokopa bio umotan u platno i da su pogrebne povoje zatekle žene i apostoli u Isusovoj praznoj grobnici. Poslije Isusovog uskrsnuća, apostoli i žene bliske Isusu sigurno su imali razloga uzeti i čuvati to platno kao relikviju. Na takav se zaključak može pomišljati i za druge predmete vezane za Kristovu muku i smrt, ali to se ne može lako dokazati. Novo otkriće tragova natpisa na Torinskom platnu je intrigantno. To bi trebali biti tragovi natpisa na papirusima koji su bili stavljeni uz platno. Na papirusima se, na aramejskom, grčkom i latinskom jeziku, ako su čitanja točna navodi da je to Isus iz Nazareta. To se objašnjava otiscima običnih rimskih birokratskih dokumenata kakva se stavljaju uz trupla mrtvih kažnjenika radi isporučivanja bližnjima zbog pokopa; dakle, obična konstatacija identiteta mrtvoga. Ostaje otvoreno pitanje zašto bi netko na potpuno golom pokojniku umotanom u pogrebno platno ostavio birokratske dokumente. Za Isusovo tijelo to je objašnjivo ako se ima u vidu opis sve četvorice evanđelista da je u trenutku kada je Josip iz Arimateje od Rimljana dobio Isusovo tijelo već padao mrak, završavao se petak i počinjala subota, a uz to je bio Pesah. U takvoj situaciji Židovi nisu smjeli ništa raditi. Zbog toga je Josip na brzinu pokopao Isusovo krvavo tijelo zamotano u plahtu, bez prethodnog pranja. Zbog toga su žene bliske Isusu tek u nedjelju krenule do grobnice da tijelo pomažu pomastima, ne znajući da se Nikodem pridružio Josipu i pomazao Isusovo tijelo smirnom i alojom.

Torinsko platno zbunjuje sve skeptike, bez obzira jesu li vjernici, ateisti ili agnostici

Što mislite, kad bi jednoga dana službena znanost, ali i Crkva, apsolutno i nedvosmisleno potvrdila da su relikvije autentične, kako će se to referirati na cijeli vjernički, ali i nevjernički svijet? Naime, zasad je službena znanost na pozicijama da nema vjerodostojnog znanstvenog objašnjenja pojave (Isusova) lika s obje strane Torinskog platna, kao i lica na velu/rupcu iz Manoppella, iako potvrđuje da se radi o istom licu koji se preklapa na obje tkanine! S druge strane, Crkva ne brani vjernicima štovanje ovih relikvija, ali je njezin stav da se treba slaviti lik (Isus Krist) na Torinskom platnu i velu iz Manoppella, a ne platno i/ili veo kao takve.

Znanost ne može apsolutno i nedvosmisleno ni potvrditi ni pobiti autentičnost Torinskog platna kao plahte u koje je bilo umotano tijelo Isusa Krista poslije smrti i prije uskrsnuća. Prevaga za ili protiv autentičnosti je vezana samo za trenutno stanje u znanosti, jer će se uvijek pojaviti nove postavke zasnovane na drugim teorijama ili novim metodama. Za sada Torinsko platno zbunjuje sve skeptike iz znanstvenih krugova koji se susreću s Torinskim platnom bez obzira jesu li vjernici, ateisti ili agnostici, jesu li kršćani ili nekršćani. Za porijeklo Kristovog lika na rupcu iz Manoppella nisam dovoljno upućen pa o njemu ne mogu govoriti. Crkva, ako se pod tim pojmom u prvom redu smatra svećenstvo, ne brani vjernicima štovanje relikvija niti za tim ima potrebu. Kršćani štuju i slave prikaz lika na Torinskom platnu jer vjeruju da predstavlja Isusa Krista, bez obzira na porijeklo prikaza, a ne slave platno samo po sebi. Kao što, na primjer, štuju i slave simbol i prikaz Svetog križa na kojem je bio razapet Isus, a ne štuju prikaze križeva na kojima su bili razapeti kažnjenici do Isusa ili prikaze bilo kojih drugih križeva tijekom povijesti. Zbog toga bi bilo poželjno da Katolička Crkva češće javno izlaže Torinsko platno da ga vjernici mogu vidjeti.

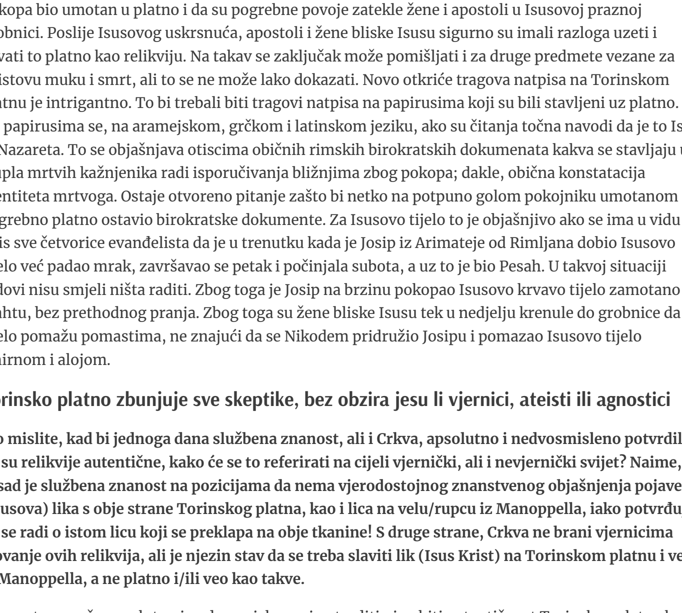

Središnji grob na završetku iskopavanja golemog kamenog tumula iz brončanog doba između Ravče i Zavojana kod Vrgorca 2009. godine / Foto: Privatni foto arhiv Darka Periše

Pojedini znanstvenici, poput istraživačkog tima Roberta Hedgesa pokušali su, doduše nemušto, dokazati da tkanina datira iz 13. ili 14. stoljeća i da se radi o, kako bi oni htjeli sugerirati – „srednjovjekovnoj krivotvorini". Naime, njihovo istraživanje iz 1988. godine tzv. radiokarbonskom metodom ili datiranje radioaktivnim ugljikom (C-14), pokazalo je, kako oni navode, da Torinsko platno datira iz razdoblja između 1262. i 1384. godine, s 95-postotnom vjerojatnošću. No kasnije su drugi istraživači dokazali da je Hedgesova ekipa koristila pogrešnu metodologija, tj, uzeti su uzorci sa rubnog, spaljenog i naknadno došivanog, dijela Torinskog platna koje je dijelom stradalo u požaru 1532. godine u francuskom Chambéryju. Vaš komentar?

Metoda radioaktivnog ugljika je egzaktna metoda u apsolutnom datiranju pod uvjetom da organski predmet nije kontaminiran i da postoji dovoljno sačuvanog ugljika u predmetu organskog porijekla. To nije slučaj s Torinskim platnom. Za njega se zna da je kroz povijest uglavnom bilo na otvorenom, da je početkom 16. st. bilo izloženo požaru koji ga je oštetio, da je zapaljeno platno gašeno vodom, da je bilo uranjano u vrelo ulje da se provjeri ili dokaže je li otisak ljudskog lika trajan, odnosno je li naslikan ljudskom rukom. Sve je to sigurno dovelo do kontaminacije. Da bi se zaštitilo, oštećeno Torinsko platno je u kasnijem razdoblju dodatno popravljano zašivanjem drugog platna sasvim drukčije izrade, a izgleda da je upravo odatle bio uzet uzorak za datiranje metodom radioaktivnog ugljika. Nastanak Torinskog platna u 13. ili 14. st. je nevjerojatan iz drugih razloga. Pouzdano se zna za njegovo postojanje kroz cijeli srednji vijek, jer se čuvalo u Konstantinopolu do 1204. kada su ga templari zaplijenili i odnijeli u zapadnu Europu. Ako je prikaz Raspetoga na Torinskom platnu nastao u kasnom srednjem vijeku, kojom je tehnikom to izvedeno? Tko je bio autor i kojem je umjetničkom smjeru ili umjetničkoj školi on pripadao? Prikazivanje Isusa Krista gologa u srednjem vijeku bilo bi bogohuljenje i nitko se ne bi odvažio prikazati ga takvoga, jer bi bio podvrgnut ne samo sramoti nego i crkvenoj inkviziciji. Takvo „umjetničko" djelo bilo bi uništeno, a za Torinsko platno znamo da se u srednjem vijeku štovalo kao sveto.

Zahvaljujući i Torinskom platnu, Isus Krist nije pao u zaborav

Najopsežnije multidisciplinarno istraživanje na Torinskom platnu, koje je sve ove godine nekako bilo „skriveno" od šire javnosti, započelo je 1978. godine, riječ je o tzv. STURP istraživanju (The Schroud of Turin Project – Projekt istraživanja Torinskog platna), u kojem su sudjelovala 33 ugledna svjetska znanstvenika. Nakon tri godine istraživanja, objavili su svoj Izvještaj, odnosno rezultate istraživanja koji priznaje i prihvaća i Katolička Crkva. Primjerice, predsjedavajući STURP-om, američki fizičar dr. John P. Jackson, izjavio je u toj prilici, a ponovio i kasnije u više prilika da „na osnovu fizikalno-kemijskih procesa koji su poznati do danas imamo pravo tvrditi da otisak na Platnu ne bi trebao postojati, ali on ipak postoji, međutim, nismo u stanju objasniti kako je nastao".

Upravo navedeni zaključak jest misterij otiska Raspetoga na Torinskom platnu. Ako je u Torinskom platnu bilo umotano tijelo Isusa Krista poslije smrti, onda se nastanak trodimenzionalnog otiska ljudskog lika na tom platnu može objasniti samo i isključivo Kristovim uskrsnućem.Na osnovi fizikalnih i kemijskih procesa koji su poznati do danas uskrsnuće se također ne bi trebalo dogoditi, ali upravo je taj događaj rezultirao da Isus Krist nije pao u zaborav i da je taj događaj temelj vjere njegovih sljedbenika već dvije tisuće godina, a mnogi su svoju vjeru posvjedočili upravo mučeništvom.

Ilustracija: Facebook – Santa Sindone

Prva ozbiljnija znanstvena istraživanja na Torinskom platnu započela su početkom 20. stoljeća, a na Svetom Licu na velu iz Manoppella tek 1979. godine. Te godine je njemačka trapistička redovnica Blandine Paschalis Schlömer proučavajući članak o Svetom Licu na velu iz Manoppella, objavljenom u časopisu „Das Zeichen Maries", a s obzirom da se bavila ikonopisanjem, odmah zamijetila nevjerojatnu sličnost lika na Torinskom platnu i onoga na velu iz Manoppella. Ne treba ni spominjati da su kasnija istraživanja na Svetom Licu dokazala da, kao i u slučaju Torinskog platna, za izradu slike lica na tkanini NIJE korištena boja?

O porijeklu Kristovog lika na rupcu iz Manopella nisam dovoljno upućen pa o njemu ne mogu nešto suvislo reći. Sličnost s otiskom lica Raspetoga na Torinskom platnu postoji, ali pitanje je kako ga objasniti, a da se ne poseže za legendom o Veronikinom rupcu.

Što biste kao arheolog mogli kazati kad je riječ o dosadašnjim istraživanjima na Kristovim relikvijama općenito, odnosno u kojoj mjeri i s kolikom preciznošću današnja moderna arheologija, uz pomoć drugih srodnih znanosti, ali i tehnologija, može odgovoriti na pitanja o starosti pojedinih predmeta, utvrđivanju njihova porijekla i lokacije?

Torinsko platno nije klasičan arheološki nalaz. Međutim, u istraživanju mu se pristupa interdisciplinarno kao svim platnima nađenima tijekom arheoloških iskopavanja ili koja imaju nekakav arheološki kontekst. Samo interdisciplinarnim pristupom može se sagledati to platno. Nigdje u proučavanju nekog predmeta nije sudjelovalo tako mnogo različitih znanstvenih i tehničkih disciplina kao u slučaju Torinskog platna. Historiografija je dala svoj doprinos praćenjem puta tog platna kroz povijest na osnovi zapisa o njemu i rekonstruira kontekst u dužim ili kraćim pauzama kada se ono ne spominje. Povijest umjetnosti prati utjecaj lika Raspetoga na kršćansku umjetnost. Tekstilna tehnologija je dala svoj doprinos o porijeklu platna i vremenu njegove izrade. Paleobotanika je na osnovi uzoraka polena iz platna potvrdila da je ono jedno vrijeme sigurno bilo u Svetoj zemlji. Mikrokemijske analize nisu otkrile na prikazu Raspetoga bilo kakve pigmente boje. Medicina objašnjava anatomiju Raspetoga i cijeli spektar raznolikih ozljeda na njemu. Tu su zatim tehničke discipline kao što je fotografija, posebno snimanje pomoću ultraljubičastih i ultracrvenih zraka, fotoelektrična spektrofotometrija i razne druge metode. Rimsko pravo također pojašnjava otisak Raspetoga na Torinskom platnu. Prema rimskom zakonu bičevanje je blaža i odvojena kazna od razapinjanja na križu, dok kazna trnovom krunom ne postoji. Čovjek koji je osuđen na razapinjanje ne može prethodno biti bičevan i obratno. Do novijeg vremena nije se znalo mnogo o rimskom bičevanju i rimskim bičevima. Zahvaljujući arheološkim nalazima zna se da je bič imao po nekoliko kožnih remenova koji su se završavali prišivenim metalnim bučicama. Otisak Raspetoga na Torinskom platnu jasno pokazuje da mu je gotovo cijelo tijelo bilo bičevano takvim bičem. To je, dakle, bilo strašno metodičko bičevanje koje su izvodili vojnici s obje strane, a koje stvara teške ozljede tkiva. Kazna nabijanja trnove krune ne postoji i to može biti samo nečiji čin izrugivanja. A u svemu tome je otisak Raspetoga na Torinskom platnu podudaran s opisima muke Isusa Krista u evanđeljima. Tu je, barem za mene, povrh svega, antička numizmatika koja je determinirala otiske kovanog rimskog novca na očnim kapcima Raspetoga na Torinskom platnu kao novce cara Tiberija iz serije koja je kovana za Judeju.

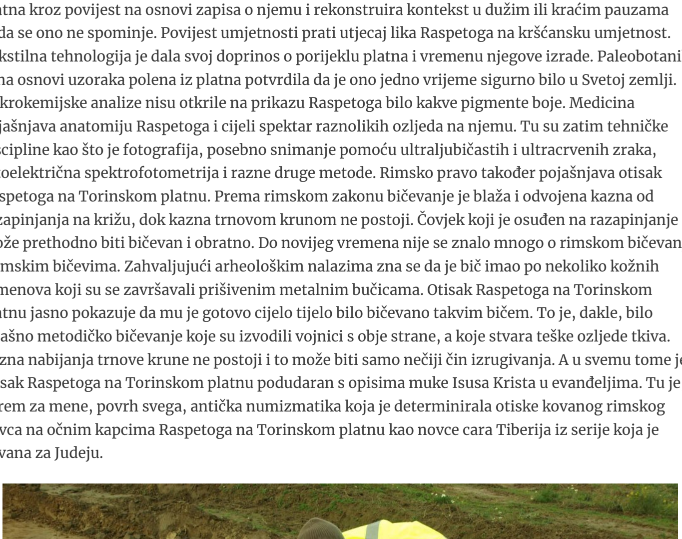

Zaštitna arheološka iskopavanja kod ugljenokopa Hambach u Njemačkoj 2019. godine / Foto: HKS

Isus se u umjetnosti prikazuje s naglašenim pramenom na čelu, kao i na Torinskom platnu

Lik koji se nazire na Torinskom platnu u mnogočemu se podudara s likom na zlatnom bizantskom novcu iz 7. stoljeća, tzv. solidu, na kojemu je bilo otkovano lice Isusa Krista koje podsjeća na lice na Torinskom platnu. Čak se navodi da je više od stotinu podudarnosti u crtama lica Krista na novčićima s onima na licu koje je oslikano na Svetom Platnu. Kako to objasniti?

To nije ništa čudno i nije teško objasniti. Prvi kršćani bili su Židovi, a židovstvo zabranjuje prikazivanje ljudskog lika u umjetnosti. Pripadnici drugih naroda u Rimskom Carstvu koji su prihvatili kršćanstvo bili su do početka 4. st. progonjeni i mučeni tako da su primjerci kršćanske umjetnost vrlo skromni i svode se na simboliku. Kada je u doba cara Konstantina Velikoga kršćanstvo postala službena religija, počela se razvijati kršćanska umjetnost na javnim mjestima, ali poslije tako dugoga vremena nitko više nije znao kako je stvarno izgledao Isus. Zbog toga je Isus u umjetnosti 5. st. prikazivan kao golobradi mladić. Izvan Rimskog Carstva situacija je u prvim stoljećima kršćanstva bila nešto drukčija. Izvan istočnog ruba Rimskog Carstva, odnosno Svete zemlje, kršćanstvo se širilo nešto slobodnije. Tako je Edessa u sjevernoj Mezopotamiji bila prvi grad u kojem se kršćanstvo slobodno ispovijedalo. Tu je bio rođen i tu je propovijedao Tadej, jedan od 70 Isusovih učenika. To bi bio glavni razlog zašto je *Mandylion* u vrijeme progona kršćana sklonjen u Edessu. Međutim, vremenom je kršćanstvo u Edessi postalo nepoželjno i kršćani su također bili progonjeni pa je razumljivo da su skrivali *Mandylion*. Kada je istočnorimski car Justinijan Prvi dao obnoviti i pojačati gradske zidine Edesse, 525. je iznad gradskih vrata nađeno skriveno platno u zidinama. Na platnu je bila slika „nenačinjena rukom". Stanovnici Edesse počeli su ubrzo vjerovati da ih je upravo čudotvornost *Mandyliona* obranila od napada Perzijanaca. Lik na platnu, za koji se već tada vjerovalo da je Isusov, prikazuje odraslog i snažnog čovjeka s dugom bradom, brkovima i dugom kosom. To se odmah odrazilo na promjenu prikaza Isusovog lika u kršćanskoj umjetnosti i tako je ostalo do danas. Posebno je važno da se Isus u umjetnosti, pa tako i na bizantskom novcu, prikazuje s naglašenim pramenom na čelu između razdijeljene kose, upravo kao na *Mandylionu*. Upravo je suvremena analiza pokazala da je to najizraženiji potočić krvi na otisku Raspetoga na Torinskom platnu, a koji se može objasniti samo ozljedom zbog stavljanja trnove krune na Isusovu glavu.

Arheološko iskopavanje u Velikoj pećini kod Grabovca u Zabiokovlju 2012. / Foto: Privatni foto arhiv Darka Periše

***Historija je učiteljica života*, poznata je latinska poslovica. Može li nas povijest naučiti životu, želimo li uopće nešto naučiti od proteklih vremena, događaja? U kojoj mjeri je naša sadašnjost projicirana iz prošlosti, koja bi bila prava uloga povijesne znanosti, ali i povijesti općenito, u današnjoj, modernoj, stvarnosti? Imaju li povijesne znanosti odgovore na sva pitanja koja izviru iz sadašnjosti, jesu li te „istine" trajne, trebamo li vjerovati povijesnim znanostima ili su podložne reviziji? Ima li historiografija važnost kao nekad, ili postaje suvišna, ili tek treba dobiti na važnosti koju zaslužuje, ako zaslužuje?**

Puno je veći problem i opasnost kada je naše sagledavanje prošlosti rezultat projekcije naše sadašnjosti, jer tada nastaju mitovi koji podupiru i bude nacionalne i totalitarne ideologije i vjerski fanatizam.

Prikaz Raspetoga na Torinskom platnu ostat će trajno kontroverzan u znanstvenim raspravama

I pitanje za kraj: može li se tvrditi da su Torinsko platno dokaz smrti i uskrsnuća Isusa Krista?

Da je Torinsko platno dokaz smrti i uskrsnuća Isusa Krista ne može se tvrditi sa stopostotnom sigurnošću, ali je to još teže pobiti s toliko sigurnosti. Usprkos potpune podudarnosti opisa muke, smrti i uskrsnuća Isusa Krista u evanđeljima s prikazom Raspetoga na Torinskom platnu, jedna druga podudarnost govori u prilog njihove povezanosti. Naime, medij kojim je trodimenzionalno prikazan Raspeti na Torinskom platnu jedinstven je u ljudskoj povijesti, kao što je Isus jedinstvena ličnost u ljudskoj povijesti od njegovoga začeća i rođenja preko ovozemaljskog života do smrti i uskrsnuća. Isto tako, prikaz Raspetoga na Torinskom platnu ostat će trajno kontroverzan u znanstvenim raspravama, kao što je sam Isus kontroverzan u raspravama između vjernika i nevjernika, ali isto tako u raspravama između sljedbenika tri monoteističke ili abrahamske religije. Drugim riječima: njihova međusobna vezanost je tajna koju netko može spoznati mudrošću, a netko vjerom. A i jedno i drugo su u konačnici dar Božjeg milosrđa, zaključio je dr. sc. Darko Periša.

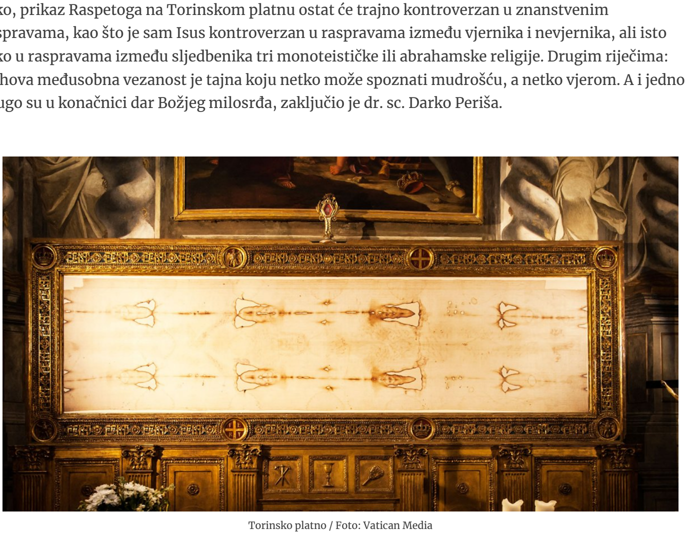

Torinsko platno / Foto: Vatican Media

ŽIVOTOPIS – dr. sc. Darko Periša

Darko Periša rođen je 1970. u Sisku, u rano djetinjstvo proveo je u okolici Livna, odakle vuče korijene. Osnovnu i srednju školu pohađao je u Banjoj Luci gdje je maturirao 1989. godine. Još kao dječak počeo se zanimati za arheologiju, a kao 14-godišnjak intenzivno je obilazio arheološka nalazišta na Livanjskom polju i na području Banje Luke te surađivao s arheolozima. Do 1989. otkrio je desetak novih nalazišta, sudjelovao je na većim arheološkim iskopavanjima na dva nalazišta u Banjoj Luci i počeo je objavljivati arheološke radove u Glasniku Zemaljskog muzeja u Sarajevu, najstarijem znanstvenom časopisu u Bosni i Hercegovini. Izabran je 1988. za redovitog člana Arheološkog društva Bosne i Hercegovine.

Nakon odsluženja vojnog roka, u jesen 1990., počeo je studirati jednopredmetnu arheologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Diplomirao je 2001. s temom *Neolitičko naselje na Držanlijama kod Livna*, prvim neolitičkim naseljem u Zadinarju, koje je osobno otkrio i istraživao. Na Sveučilištu u Zadru je 2015. obranio doktorsku disertaciju s naslovom *Arheološka svjedočanstva o rimsko-delmatskim ratovima*.

Kao učenik i student sudjelovao je na više arheoloških iskopavanja, a kao arheolog od 2001. do 2012. vodio je opsežna arheološka iskopavanja na Jadranskoj autocesti kroz Splitsko-dalmatinsku županiju.

Bio je zaposlen u Odjelu za arheološku baštinu Uprave za kulturnu baštinu Ministarstva kulture u Zagrebu i na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Od 2012. zaposlen je na Odjelu za povijest Hrvatskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu, od 2018. kao poslijedoktorand. Na tome sveučilištu predaje kolegije „Povijest i arheologija", „Hrvatski prostor u prethistoriji i antici", „Rimska ekspanzija i Delmati" i „Doba velike seobe naroda".

Autor je više od 40 znanstvenih i stručnih radova, izvješća i znanstvenih recenzija iz arheologije i srodnih znanstvenih disciplina.

Dr. sc. Darko Periša / Foto: Privatni foto arhiv Darka Periše

Prvi nastavak pročitajte OVDJE.

Drugi nastavak pročitajte OVDJE.

Treći nastavak pročitajte OVDJE.

——-

Autor: Ivan Matić Nević (*ivan.matic1976@gmail.com*)

* Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Autora objavljenog sadržaja financijski podržava: Agencija za elektroničke medije / Agency for Electronic Media

HRVATSKI KATOLIČKI RADIO
BUDI PRIJATELJ
Skeniranjem koda podupirete naš rad i prenosite svjetlo vjere.

Podijeli članak

Ključne riječi: torinsko platno veo iz Manoppella

KONTAKTIRAJTE NAS
Ukoliko imate prijedlog za vijest, pošaljite nam na info@hkm.hr

SLUŠAJTE HKR

UTORAK 21:00 Radost ljubavi u obitelji s gostima iz Riječke nadbiskupije

SRIJEDA 18:00 Dr. Paula Podolski o zdravlju dojki

SRIJEDA 8:10 Hrvatski školski sindrom 5.0

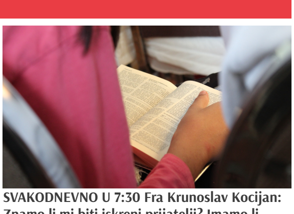

SVAKODNEVNO U 7:30 Fra Krunoslav Kocijan: Znamo li mi biti iskreni prijatelji? Imamo li pravih prijatelja?

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.
Sva prava pridržana © 2018 - 2021 Hrvatska katolička mreža